

ONDERDEEL VAN:
**INNOVATIETRAJECT
LEERLOOPBANEN
NBMV**

‘Leerloopbanen NBMV’ is een experiment van de Gentse Hub Ontwikkelen in Diversiteit. De Hub wil diversiteit optimaal benutten om op een duurzame manier ontwikkelings- en toekomstkansen te vergroten voor Gentenaars. Dit gebeurt door innovatieve ideeën te laten proefdraaien in kortlopende experimenten.

AANBEVELINGEN VOOR BELEID EN ONDERZOEK

HUB
**ONTWIKKELEN
IN DIVERSITEIT**

GEWENSTE SITUATIE LEERLOOPBANEN NBMV

1) INTRINSIEKE MOTIVATIE
bij niet-begeleide
minderjarige vreemdelingen
om naar school te gaan

2) Geen VOORoorDELEN
meer over de jongeren, bij
leerkrachten én bij NBMV's
zelf

3) AFSTEMMING en
COMMUNICATIE
tussen alle
betrokken actoren

4) Een waaijer aan
KEUZEMOGELIJKHEDEN
in studies voor
ex-OKAN-ers

INTRINSIEKE MOTIVATIE
bij niet-begeleide
minderjarige vreemdelingen
om naar school te gaan

THEMA 1

Zoek samen met de jongeren naar mogelijkheden om onderwijs en geld verdienen te combineren.

Zet in op maatwerk en flexibiliteit voor de schoolcarrière.

Zorg eerst voor welzijn en slaap, daarna pas voor schoolprestaties.

Voorzie NAFT-trajecten voor anderstaligen.

Informeer de jongeren goed over het Groeipakket en terugvordering bij B-codes én laat het Groeipakket preventief inhouden.

WANT:

Geld verdienen is voor de jongeren vaak een prioriteit, een diploma behalen niet. Verdienen kan een hefboom vormen voor schoolmotivatie.

WANT:

Er zijn veel drempels in het schoolsysteem die het leren van de jongeren in de weg staan.

WANT:

De jongeren kampen met slaapproblemen, trauma, ... en dit staat het leren in de weg.

WANT:

OKAN-ers krijgen geen toegang tot NAFT-trajecten, maar hebben er wel baat bij.

WANT:

Nu wordt het Groeipakket achteraf teruggevorderd. Dit leidt tot onaangename verrassingen en mogelijk schulden voor de jongeren. Het Groeipakket kan de jongere extra motiveren voor school.

AANBEVELINGEN BELEID

Specifiek voor schoolbeleid:

Sensibiliseer scholen in de nabijheid van de verblijfplaats van de jongeren om hen te ontvangen.

WANT:

De jongeren voelen zich gedemotiveerd als ze lang onderweg zijn naar school.

Experimenteer op school met informeel en praktijkgericht leren.

WANT:

De jongeren vinden meer aansluiting bij deze vorm van leren dan bij het zitten op de schoolbanken.

Voorzie op school initiatieven om te werken aan een sociaal netwerk (vb. meter/peter).

WANT:

Een sociaal netwerk ontbreekt vaak en werkt bevorderend voor de schoolmotivatie.

Waardeer op school expliciet de kennis & vaardigheden van de jongeren: meerdere talen, beroepscompetenties, vooropleiding in een ander land, etc. (vb. in een portfolio).

WANT:

De jongeren zitten vol talenten maar ons schoolsysteem waardeert deze niet altijd. Hierop inzetten verhoogt het welbevinden en werkt stimulerend.

AANBEVELINGEN BELEID

In kaart brengen van goede praktijken. Welke flexibele programma's, initiatieven voor het opbouwen van sociale netwerken, etc. specifiek voor niet-begeleide minderjarigen werken goed in andere steden/in het buitenland?

Aansluiten bij onderzoek van Maité Verloigne (UZ Gent). Zij onderzoekt slaap bij anderstaligen (maar nog niet rond deze subgroep).

Hoe/welke vrienden-netwerken bouwen NBMV's op? (via school, opvang, vrije tijd,...)

LEESTIP:

Emily Debaes: masterproef ["Een last en een leerkans? De rollen van adolescente vluchtelingen in het gezin"](#) (2021)

AANBEVELINGEN ONDERZOEK

Geen VOORoorDELEN
meer over de jongeren
bij leerkrachten én
bij NBMV's zelf

THEMA 2

Sensibiliseer en professionaliseer scholen en leerkrachten rond het inzetten op meertaligheid op school en in de klas.

Voorzie een referentiekader voor leerkrachten. Zo geef je hen de mogelijkheid inzicht te krijgen en zich in te leven in de positie van de jongeren.

Werk aan attitudes, vb. door leerkrachten ruimte te geven voor experiment of door video-analyse.

WANT:

Rond meertaligheid is zeer veel materiaal ontwikkeld, en dit vormt een sleutel voor wederzijds respect en begrip.

WANT:

Leerkrachten hebben, zeker bij de start, vaak geen ervaring met niet-begeleide minderjarigen. Inzicht en inlevingsvermogen kunnen vooroordelen wegnemen.

WANT:

Door kleine dingen uit te proberen kan je grote inzichten krijgen.

AANBEVELINGEN BELEID

Welke beeldvorming heerst bij leerkrachten over de jongeren en vice versa in Gent/Vlaanderen?

Hoe kijken NBMV's terug op hun leerloopbaan? In samenwerking met documentairemaker.

Ontwikkelen van een (gids met) methodieken voor leerkrachten ter ondersteuning om vooroordelen te leren loslaten.

AANBEVELINGEN ONDERZOEK

AFSTEMMING en
COMMUNICATIE
tussen alle
betrokken actoren

THEMA 3

Voorzie een workflow voor scholen om NBMV doorheen de schoolloopbaan te leiden: wat kunnen scholen zelf doen, en waarvoor kunnen ze elders terecht?

Verzeker een ononderbroken en langdurige opvolging voor de jongeren (welzijn, school, werk, ...), ook 18+.

Faciliteer samenwerking, bijvoorbeeld door het opzetten van zorgnetwerken rond de jongeren waarin alle begeleiders (welzijn, wonen, school, voogd, ...) afstemmen

Betrek ouders (ook in het land van herkomst) bij het leertraject van de jongeren.

WANT:

Er zijn meer hulpmogelijkheden dan scholen vaak weten. Het overzicht ontbreekt. Zowel de scholen als de jongeren zelf zouden zo'n overzicht kunnen gebruiken.

WANT:

Na hun 18 jaar valt bijna alle ondersteuning weg. Begeleiding is ook versnipperd in tijd en tussen sectoren.

WANT:

Versnippering in begeleiding zorgt voor tegenstrijdige adviezen.

WANT:

Familie is belangrijk voor de jongeren, en deze betrokkenheid kan heel stimulerend werken.

AANBEVELINGEN BELEID

Ondersteun voogden met methodieken om de leerloopbaan goed op te volgen.

Zorg voor aangepaste psychologische steun op het hele continuüm, inclusief psychiatrie (zowel ambulante als residentiële).

WANT:

Voogden staan dicht bij de jongeren en hun leren, maar missen handvaten om dit goed aan te pakken.

WANT:

Er heerst een groot taboe rond psychologische steun, maar er is echt een grote nood aan. Het is de basis om ook aan andere problematieken te werken.

AANBEVELINGEN BELEID

In kaart brengen van veel voorkomende ideeën en visies bij familieleden over het onderwijstraject van de jongeren

Realist evaluation doen op het geplande experiment rond zorgnetwerken (meenemen van sociale, politieke, en theoretische context).

AANBEVELINGEN ONDERZOEK

Een waaijer aan
KEUZEMOGELIJKHEDEN
in studies voor
ex-OKAN-ers

THEMA 4

Voorzie oriëntatietrajecten en flankerend aanbod bij duaal leren.

Informeer de jongeren zeer grondig (herhaaldelijk en met een tolk) over de mogelijkheden.

Bewaak de opvolging op lange termijn rond onderwijsloopbanen van NBMV's

Ontwikkel een duidelijk overzicht van de financiële consequenties van studiekeuzes in de eigen taal

WANT:

Er is een hoge drempel voor duaal leren bij deze jongeren, terwijl zij er juist veel baat bij zouden hebben.

WANT:

Jongeren geven vaak aan dat ze niet geïnformeerd zijn of beperkte opties hadden, vb. slechts tussen 2 scholen kunnen kiezen

WANT:

Nu is er versnippering in de opvolging van deze loopbanen en dit leidt tot veranderlijke oriëntatie.

WANT:

Ondanks het feit dat ze herhaaldelijk geïnformeerd worden, komen ze vaak voor financiële (onaangename) verrassingen te staan.

AANBEVELINGEN BELEID

In welke mate zijn schakelklassen een antwoord op de moeilijke afstemming OKAN - vervolgonderwijs/ werk?

In kaart brengen van de mogelijkheden in studiekeuze voor NBMV's, welke studiekeuzes ze effectief nemen, en welke drempels ze per onderwijsniveau ondervinden.

Heeft de overgang naar duaal leren impact op onderwijsloopbanen van nieuwkomers?
-> Dit zal ingevoerd worden en zal geëvalueerd moeten worden.

AANBEVELINGEN ONDERZOEK

Wat is de rol van anderstaligheid in buitengewoon onderwijs: hoe ga je ermee om? Hoe verhoudt zich dit tot trauma?

-> Dit zal een groeiende problematiek worden door de hervorming in onderwijs.

Is er nog plaats voor minder geschoolde NBMV's in het hervormde onderwijssysteem?

-> Er zullen hogere drempels ontstaan.

Hoe voelen jongeren zich bij oriëntatie naar buitengewoon onderwijs?

AANBEVELINGEN ONDERZOEK

